

**ДО
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПО КООРДИНАЦИЯ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПОЛИТИКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ ВЪПРОСИ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Г-ЖА МЕГЛЕНА КУНЕВА**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от

**АСОЦИАЦИЯТА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ
ГЕОГРАФИ И РЕГИОНАЛИСТИ (АПГР)**

Относно: Промени във формата (структурата и разпределението на въпросите) на ДЗИ по „География и икономика“

Уважаема г-жо Кунева,

Резултатите от матурите, проведени през 2016 г., отново потвърдиха традицията **най-голям брой слаби оценки на втория зрелостен изпит по предмет по избор да се получават по „География и икономика“.**

На матурата по „География и икономика“ на 20.05.2016 г. са се явили **10 347 или 21,3% от общо 48 471** зрелостници, явяващи са на втори задължителен ДЗИ. Броят на **слабите оценки** на втората задължителна матура по 13 различни предмета е 6460, а само тези по география са **3369 или над 52% от общия брой двойки**. Почти една трета от явилите се по този предмет (**32,56%**) не са успели да вземат изпита. Оценка Среден (от 3,00 до 3,49) са получили около 20% от учениците.

Резултатите от матурата по „География и икономика“ от 30. 08. 2016 г. са още по-неблагоприятни. На нея, при явили се 2337 ученика, **слаби оценки са получили 1662 или 71,12% от тях**. Други 566 зрелостници или **24,22% са получили оценка Среден** (от 3,00 до 3,49). **Издържалите изпита с оценка по-висока или равна на Добър 3,50 са едва 4,66%**. От общо явили се на втора задължителна матура по избор 5121 ученика, **45,64% са по география, но получените слаби оценки по предмета са 60,61% от общия им брой**.

Резултатите от матурите през 2016 г. за пореден път подхранват негативни обществени нагласи към географията. На фона на всички останали предмети излиза, че подготовката на учениците по „География и икономика“ е най-слаба, а главни виновници за получените резултати са техните учители. Като резултат през настоящата учебна година е налице значителното редуциране на броя на потенциалните кандидат-студенти, надяващи да влязат в университетите с оценките от матурите по география. Така се стига до отлив от географията като университетска специалност и от бинарните педагогически

специалности, подготвящи учители по география. Това, за съжаление, ще оказва пагубно влияние върху приема и през следващите години.

Като професионални географи и специалисти, пряко свързани с проблемите на географското образование, не можем да приемем задълбочаването на посочените негативни тенденции, уронващи престижа на учебния предмет и на географската наука в България. Нещо повече - винаги сме изразявали ясна позиция за причините, довели ни до тази тежка ситуация. Тя е публично заявявана на страниците на специализираните методически списания на бившата „Главна редакция на педагогическите издания“ (сп. „География ’21“) и настоящето издателство „АзБуки“ (сп. „Природните науки в образованието“) към МОН, в предавания по националното радио и в официални писма до МОН. Последното от тях с анализ на причините за ниския среден успех на матурите по география и с конкретни предложения за излизане от това положение беше изпратено от УС на АПГР до министерството преди повече от година – вх.№ И 01-85/10.06.2015г.

Позволяваме си да отбележим, че не сме получили отговор на това писмо и нашите предложения бяха подминати за пореден път с мълчание от екипа на министерството, имащ отношение към проблемите на училищната география.

Една от основните, но не единствената причина за традиционно ниските резултати от ДЗИ по „География и икономика“ е, че той е с **най-сложен формат като комбинация от различни видове въпроси**: тридесет въпроса от затворен тип, носещи 30 т.; шест от отворен тип – 15 т.; две практически (картографски) задачи – общо 25 т. и развиване на тема – 30 т. В резюме - **цели 70% от точките се набират от изцяло отворени въпроси.**

Форматът на матурите, които се изучават в гимназиалния курс със същия брой часове задължителна подготовка като географията - биология, физика и химия, е значително по-опростен и възможностите за „налучкване“ (използваме израза на бившия зам.-министър Кастрева) на верните отговори при тях и съответно постигане на по-висок резултат – далеч по-големи – **около 80-90% от точките се набират от затворени или полузатворени въпроси.** Ето защо, **въпреки далеч по-сложната терминология и специфични знания**, с които те боравят, **оценките при тях са значително по-високи.** Така например **слаби оценки на матурата по биология** (съпоставима по брой на явяващите се през последните две години с тази по география) **от 30. 08. 2016 г. са получили 40,21%** (при **71,12%** по география), **а оценка Среден** (от 3,00 до 3,49) – **47,52%** (при **24,22%** по география).

За пореден път резултатите от матурата по география и икономика и през тази година доказват необходимостта от промяна във формата ѝ.

В тази връзка АПГР потвърждава своето предложение от миналогодишното си писмо с вх. № И 01-85/10. 06. 2015 г. и настоява за промяна в структурата на матурата по география – като брой и вид въпроси, присъждани точки и относителна тежест на отделните компоненти, както следва:

АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ГЕОГРАФИ И РЕГИОНАЛИСТИ (А П Г Р)
ASSOCIATION OF PROFESSIONAL GEOGRAPHERS AND REGIONALISTS (A P G R)

1. Отпадане на развиването на тема върху учебното съдържание по география на България, оценявана досега с 30 т.;
2. Увеличаване на въпросите от затворен тип от 30 на 40, оценявани както и досега с по 1 т. за верен отговор;
3. Увеличаване на броя на текстовите въпроси от отворен тип от 6 на 8 и точките, които се присъждат за тях от 15 на 20;
4. Запазване на двете практически (картографски) задачи, с уеднаквяване на броя на обектите, които трябва да бъдат посочени във всяка от тях (общо 20 или по 10 на задача). Предлагаме за всеки вярно разпознат обект се присъждат по 2 т. или общо максимум 40. По същество това са въпроси от отворен тип, които проверяват практически умения за ориентация по карта и разпознаване на географски обекти, поради което е крайно погрешно да се продължава методически несъстоятелната практика, всеки верен отговор тук да се оценява само с една, а не с две точки, каквото е нашето предложение.

Уважаема г-жо Кунева,

Декларираме своята готовност за участие в конструктивно обсъждане на повдигнатите въпроси и предприемане на мерки за постигане на равнопоставеност на матурата по „География и икономика“ с тези по другите учебни предмети.

София, 11. 10. 2016 г.

Доц. д-р Марин Русев,
председател на Асоциацията на
професионалните географи и регионалисти
за контакти: 0888 24 79 42; apgrusev@gmail.com

